

נספח 4

כתיבת "נאום ההכתרה שלי"

אתם מוזמנים לאחד את ההרהורים, הרגשות, המחשבות והתובנות שכתבתם לעצמכם בשלב א לכדי נאום שלם עם כניסתכם לתפקיד המנכ"ר/המנהל/ההורה בשנת הלימודים הקרובה.

הנאום האישי שלי עם כניסתי לתפקיד בפתיחת השנה החדשה:
"קהל קדוש ונכבד...."

.....

.....

.....

.....

.....

.....

.....

.....

.....

.....

.....

.....

.....

.....

.....

.....

.....

.....

.....

.....

.....

בניית מערכת ערכים ותקנון כיתתי לאור דמותו של הרב יצחק נסים זצ"ל

מתוך הלימוד נבחן אילו ערכים שאפיינו אותו ואת דרכו נרצה לאמץ ולפעול לאורם, ואילו כישורים שאפיינו אותו, חשוב שנעמול לפתח אצל עצמנו.

מומלץ לקיים סדנה דומה גם לתלמידים ולחשוף אותם לדמותו של הרב נסים - דמות החמ"ד לשנה"ל ז.

מטרות

1. היכרות עם דמותו של הרב נסים זצ"ל, דמות החמ"ד לשנת תש"פ.
2. בניית מערכת ערכים, חוקים וכללים לכיתה וקביעת סדרי קדימויות - בתחילת השנה, לאור חוקי הרבנות הראשית מתקופתו של הרב נסים.
3. יצירת תחושת קרבה ושייכות בין חברי הצוות בתחילת השנה.
4. בירור מערכת הערכים של כל אחד מאנשי הצוות ביחס לנושאים המעסיקים את הצוות בפתיחת שנת הלימודים.

מבנה הסדנה

- ◆ **שלב א -** היכרות עם דמות הרב: צפייה בסרטון ובמצגת
- ◆ **שלב ב -** פעילות חווייתית לבירור מערכת ערכים אישית, כיתתית ובית ספרית
- ◆ **שלב ג -** שיתוף במליאה
- ◆ **שלב ד -** משחק היגדים ליצירת תחושות של קשר ושייכות
- ◆ **שלב ה -** סיכום

סדנה לצוותי הוראה (שפ"י חמ"ד)

כתיבה: נעמה קנטמן, מדריכת במ"ה וכישורי חיים, מחוז ירושלים

משך זמן מומלץ

כשעה ורבע-שעה וחצי

רציונל

הרב יצחק נסים זצ"ל נבחר לדמות החמ"ד לשנת הלימודים תש"פ. ימי ההיערכות הם זמן מצוין לעסוק בדמות הרב יצחק נסים, שהיה הראשון לציון, הרב הראשי הספרדי לישראל בשנים תשט"ו-תשל"ג.

הרב היה למדן מופלג עוד מגיל צעיר. בשנים שבהן כיהן בתפקיד הרב הראשי, טיפל בסוגיות בעלות אופי חברתי, דתי וערכי, והשפיע רבות על עיצוב פניה של החברה הישראלית.

השנים הראשונות של מדינת ישראל הן פרק חשוב בהיסטוריה. המדינה הצעירה נדרשה להתמודדות רבות ומורכבות בראשית דרכה, והיה ברור כי הדרך שבה תפתור את הסוגיות שהונחו על שולחנה - תקבע את אופייה באותם הימים וגם בימים שיבואו. משנה סדורה בענייני ניהול מדינה טרם הייתה, וקברניטי המדינה נדרשו לצקת את היסודות שעליהם יבנו המדינה והחברה. למבנה איתן נחוצים יסודות חזקים שהונחו כהלכה.

גם הרבנות הראשית והעומדים בראשה נדרשו להתמודד עם סוגיות לא פשוטות. הרב יצחק נסים כיהן בתפקיד הרב הראשי בתקופה המורכבת, וניכר שכל צעד שעשה נעשה מתוך שיקול מעמיק ובחינת הסוגיה שעמדה לפניו על כל היבטיה ונבע מערכים עמוקים. עשייתו מלמדת אותנו גם על הכישורים המיוחדים שניחן בהם, שבעזרתם מצא דרכים יצירתיות להיחלץ ממְצָרִים, לפתור בעיות סבוכות ועוד.

מושגים מרכזיים

- דמות הרב נסים
- ערכים וחוקים של בניית מדינה והקמת כיתה
- היכרות וביסוס קשר מיטבי בין חברי הצוות כתשתית לתחילת עבודה

עזרי הוראה

- קישור לסרטון: [סיפור חייו של הרב יצחק נסים](#)

- דף עזר לניסוח כללים (נספח 1)
- היגדים (נספח 2)

מהלך הסדנה

שלב א - היכרות עם דמות הרב: צפייה בסרטון ובמצגת

1. באו נצפה בסרטון קצר על הרב נסים (סרטון חמ"ד).

2. באו נראה מה כתבו על הרב באותה התקופה (מצגת הרב שמואל כ"ץ).

בסרטון ראינו את תחילת הבנייה של מדינת ישראל בהיווסדה. בתחילת שנה אנו בונים כיתה חדשה. בניית כיתה מזכירה במקצת בנייה של מדינה.

◆ **שאלה לדין:** אילו ערכים וכישורים חשוב לי כמורה להנחיל ולפתח אצל תלמידי הכיתה שלי בתחילת השנה?

חוקים, כללים חברתיים, ערכי מוסר וצדק חברתי, כל זאת תוך שימוש בכלים לניהול קונפליקטים ופתרון בעיות. במהלך השנה נוכל להמשיך ללמוד כיצד הרב נסים עשה זאת בדרכו.

שלב ב - פעילות חווייתית

המנחה יחלק למשתתפים דף עזר לניסוח כללים (נספח 1) ויבקש מהם:

- בכל אחת מ-3 המשבצות העליונות כתבו דבר שחשוב לכל אחד מכם כמורה שיקרה השנה מבחינה חברתית בכיתה/בשיעור שלו.
- בכל אחת מ-3 המשבצות האמצעיות כתבו חוק או כלל מסגרת שחשוב שייקבעו וגם יישמרו בכיתה/בשיעור.
- בכל אחת מ-3 המשבצות התחתונות כתבו פעולה או כלי שיכולים לעזור לכל אחד מכם כמורה/מחנך להצליח השנה.

המנחה יבקש למחוק מכל שורה 2 משבצות שעליהן מוכנים לוותר ולהשאיר משבצת אחת שעליה לא יוותרו, והיא מסמלת את הערכים החשובים ביותר שאותם המורים רוצים להנחיל לתלמידיהם השנה.

שלב ג - שיתוף במליאה

תובנות: לכל איש צוות דרך מיוחדת משלו שבה הוא רואה את הדברים. כדאי לשים לב לשונות ולמערכת הערכים שכל אחד מגיע איתה. מערכת האמונות והערכים מלווה את איש הצוות לאורך השנה. הבנה והכרה בכך תורמות לשיח על מצבים משתנים בכיתה ועל ניהול קונפליקטים שלעיתים צצים עקב שוני בגישות בתוך צוות הכיתה.

שלב ד - משחק היגדים ליצירת תחושות של קשר ושייכות

המנחה יסביר את רציונל המשחק - הרב שאף ליצור הידברות ויחסי רעות בין כל חלקי העם, כולל אלה שנתרחקו מקיום מצוות התורה. דבר זה בא לידי ביטוי בסירוי בקיבוצים ובערים ואף בגישתו אל יהודי התפוצות. הוא עבר בין הקיבוצים והמושבים והכיר מקרוב את החקלאים והתושבים. שיחותיו ויכולתו המופלאה להסביר את השקפת היהדות, משכו את ליבם של הרחוקים, הגבירו את ההבנה ההדדית וקירבו לבבות.

גם אנו נרצה ללכת בדרכו ולפיכך יחסנו אל תלמידינו יהיה מקרב ואינטימי, ובע"ה הם ילמדו מאיתנו ויפגינו יחס כזה כלפי חבריהם לכיתה, בין שהם חבריהם הטובים ובין שהם ידידים לכיתה. כדי להנחיל כישורי אמפתיה, חברות, הבנה, נראות והקשבה יש צורך לעסוק תחילה בהיכרות ראשונית, ואחריה בקירוב לבבות בקרב הצוות. להלן מוצעות כמה פעילות לשלב הזה:

אפשרות 1 ✓

לוקחים כדור ספוג וחותרים בו פתח עגול שקוטרו כחצי קוטר הכדור. דרך הפתח שנוצר תוחבים לתוך הכדור את ההיגדים (נספח 2) כשהם מקופלים. עומדים במעגל ומתמסרים. כל מי שהכדור מגיע לידי מוציא מהכדור פתק אחד, פותח אותו ומספר על עצמו על פי ההנחיה שמצא בפתק (הפתק יישאר ברשותו).

אפשרות 2 ✓

מכניסים את ההיגדים (נספח 2) לקופסה יפה וסוגרים אותה. כל איש צוות בתורו מוציא היגד מהקופסה, קורא אותו לעצמו בשקט ונותן אותו לאיש צוות אחר שלדעתו יתאים לו להשלימו. מי שמקבל את ההיגד משלים אותו.

אפשרות 3 ✓

המורים יושבים במעגל. המנחה נותן לכל מורה פתק. בהגיע תורו, יהפוך המורה את הפתק וישלים את ההיגד המופיע עליו.

שלב ה - סיכום

המנחה יערוך סבב סיכום וישמע קולות מן השטח:

- מה אני לוקח מן הפעילות לטובת בניית תקנון כיתתי?

- אילו תובנות התעוררו בי לגבי קיום תקנון כיתתי ובנייתו?

המנחה יסכם ויראה למורים את המערך המקביל שביכולתם לקיים עם התלמידים. ראו שער ג, עמ'-----

אמירת תפילה, ליד בית הכנסת 'ישורון' בירושלים, בעת הלווית נשיא המדינה, יצחק בן-צבי, ל' בניסן תשכ"ג

הרב נסים נואם בבית נשיא המדינה, זלמן שזר; משמאלו: הרב א"י אונטרמן

נספח 1

דף עזר לניסוח כללים

מה חשוב אי כמורה שיקרה השנה בכיתה /
בשיעור שלי מבחינה חברתית?

מה חשוב אי כמורה שיקרה השנה בכיתה /
בשיעור שלי מבחינה חברתית?

מה חשוב אי כמורה שיקרה השנה בכיתה /
בשיעור שלי מבחינה חברתית?

חוקים וכללי מסגרת שחשוב שיהיו בכיתה /
בשיעור שלי

חוקים וכללי מסגרת שחשוב שיהיו בכיתה /
בשיעור שלי

חוקים וכללי מסגרת שחשוב שיהיו בכיתה /
בשיעור שלי

מה יעזור אי להצליח השנה בהוראה ובחינוך?

מה יעזור אי להצליח השנה בהוראה ובחינוך?

מה יעזור אי להצליח השנה בהוראה ובחינוך?

נספח 2

היגדים

1. אספר לכם מהו חכם ומפתיע על עצמי...

2. אספר לכם מהו עזיז ואינכם יודעים...

3. אילו יכולתי לבקש מטלה מאובטח לי שתתגשם, הייתי מבקש/ת...

4. בעצות הפנאי שלי אני אזהרת ל...

5. החופשה טיולתי עם המשפחה שלי ב...

6. המחקר האחרון ביותר על משפחתנו הוא...

7. דבר שמחתי אתי בעצות הפנאי הוא...

8. המאכל המועדף עליי הוא...

9. מקצוע שאני אזהרת ללמד...

10. החלצה אפילו בזוגי או משפחתי...

11. הקיד צייתי לעצמי...

12. כשהייתי ילד/ה השתתפתי בחוג...

16. הפינה האהובה עליי בבית
המיוחד היא...

15. דמות שאני מכבדת...

14. מכל בני המשפחה
הלדועות שלי אני דומה
במיוחד ל...

13. משה טוב שגיליתי היה...

20. בעוד 20 שנה אני...

19. החלום שארצה להגשים
הוא...

18. בבית שלי גרים...

17. מאז שאני בזכרות את
עצמי אני לרוב ב...
המיוחד במקום הזה
הוא... /
בעבר עברנו דירה. לפני
המעבר לרתי ב... וכעת
אני לר ב...

24. קיבלתי מחמאה על...

23. יש דבר שאה האמיתי
שיקרה לי, והוא בכל זאת
קרה...

22. אני טובחת לעצמי על
השם שלי...

21. קבוצת הוואטסאפ הפעילה
יותר שאני חברה בה...

25. היה מקרה שבו התאמתני
להצליח ואכן הצלחתי. זה
היה כש...

26. השנה האתגר שאני
מצביה/ה לעצמי בעבודה
הוא...

27. אני חוש/ת ש...

28. האואו שהיה לי...

29. אילו יכולתי לשנות רק דבר
אחד בעצמי, הדבר שהייתי
משנה הוא...

30. אחד הדברים שאני
אוהבת במספחה שלי...

31. אילו הצלחתי אולי אורחים,
הייתי מזישה להם...

32. מהימצי הצלצול להפסקה,
דבר הראשון שאני עושה
הוא...

33. השנה אני רוצה להצליח
ב..., מידת ההצלחה תלויה
ב..., וכדי להצליח עליי ל...

